

Mértani sor

DEFINÍCIÓ: (Sor)

Legyen adott egy (a_n) valós számsorozat. A sorozat összes tagjának összegét, vagyis az $a_1 + a_2 + a_3 \dots + a_n + \dots$ végtelen sok tagú „formális” összeget sornak vagy végtelen valós számsornak (röviden: végtelen sornak) nevezzük.

Megjegyzés:

- A végtelen sor első n tagjából álló összeget S_n részletösszegnek nevezzük.
- Nem feltétlen kell az első tagtól összegezni, képezhetjük akár egy részsorozat összegét is.

Példa

Tekintsük az $a_n = \left(\frac{1}{2}\right)^n$ sorozatot és adjuk össze a tagjait: (S_i jelöli az aktuális részösszeget)

$$S_1 = a_1 = 0,5; S_2 = a_1 + a_2 = 0,75; S_3 = a_1 + a_2 + a_3 = 0,875; \dots$$

Egyre nagyobb n – eket véve azt látjuk, hogy akár végtelen sok tagot is összeadva, az ebből nyert sor összege nem lesz nagyobb 1 – nél. Minél több tagot összeadva, az összeg minden határon túl megközelíti az 1 – et. Ezáltal mondhatjuk, hogy a végtelen sok tag összege 1.

Minden sorhoz hozzárendeljük a részletösszegek $S_1; S_2; \dots; S_n; \dots$ sorozatát, s ez fordítva is igaz, minden sorozathoz lehet sort rendelni a tagjait megadva: $a_1 = S_1$ és $a_n = S_n - S_{n-1}$ ($n \geq 2$).

DEFINÍCIÓ: (Sor összege)

Egy valós sor konvergens, ha a részletösszegeiből képzett S_n sorozat konvergens. A sor összegén az $S_1 = a_1; S_2 = a_1 + a_2; \dots; S_n = a_1 + a_2 + \dots + a_n$ részletösszegek sorozatának határértékét értjük, amennyiben az konvergens. Jelöléssel: $S = \lim_{n \rightarrow \infty} S_n$.

Megjegyzés:

Ha a részletösszegek sorozata nem konvergens, akkor a sornak nem létezik összege.

TÉTEL:

Ha egy végtelen valós számsornak van véges összege, akkor általános tagja 0 – hoz tart.

DEFINÍCIÓ: (Mértani sor)

Ha az $a_1 + a_2 + \dots + a_n + \dots$ végtelen sorban az $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ tagok egy mértani sorozat tagjai, akkor a sort mértani sornak nevezzük.

TÉTEL:

Ha egy mértani sor q kvóciensére $|q| < 1$ teljesül, akkor a mértani sor konvergens és összege $S = \frac{a_1}{1 - q}$. Minden más esetben ($|q| \geq 1$) a mértani sor nem konvergens.

Gyakorló feladatok

1. Számítsd ki a végtelen mértani sor összegét, ha ismert a sor első tagja és hányadosa!

$$a_1 = \frac{3}{2}; q = \frac{1}{2}$$

$$b_1 = 5; q = \frac{1}{3}$$

$$c_1 = -2; q = -\frac{1}{2}$$

$$d_1 = 100; q = 0,2$$

$$e_1 = -2; q = -0,1$$

$$f_1 = -60; q = -\frac{1}{3}$$

$$g_1 = 1; q = -\frac{1}{2}$$

$$h_1 = 3; q = -0,4$$

$$i_1 = 8; q = 0,5$$

$$j_1 = 12; q = \frac{7}{6}$$

$$k_1 = -2; q = 0,1$$

$$l_1 = -8; q = \frac{3}{4}$$

$$m_1 = 3; q = 0,4$$

$$n_1 = 2 \cdot \sqrt{5}; q = \frac{1}{\sqrt{5}-1}$$

$$p_1 = 3 \cdot \sqrt{2}; q = 1 - \sqrt{2}$$

2. Ismert a végtelen mértani sor első két tagja. Add meg a hányadosát és az összegét!

$$a_1 = 4; a_2 = -1$$

$$b_1 = 3; b_2 = 2$$

$$c_1 = 2; c_2 = 1,5$$

$$d_1 = 1; d_2 = 5$$

$$e_1 = 2; e_2 = \sqrt{2}$$

$$f_1 = \frac{\sqrt{3}}{2}; f_2 = \frac{2 \cdot \sqrt{3} - 1}{6}$$

3. Ismert a végtelen mértani sor két tagja. Add meg a hányadosát és az összegét!

$$a_2 = 6; a_3 = -3$$

$$b_4 = 8; b_5 = 12$$

$$c_1 = 8; c_3 = 2$$

4. Ismert a végtelen mértani sor első tagja és összege. Határozd meg a hányadosát!

$$a_1 = 3; S = \frac{7}{2}$$

$$b_1 = 6; S = 600$$

$$c_1 = 1; S = 4$$

5. Határozd meg a mértani sorozat első tagját, ha a hányadosa $\frac{1}{2}$ és a sorozatból képzett sor összege 3!

6. Határozd meg a mértani sorozat első tagját és hányadosát, ha $a_2 = 1,5$ és $S = 6$!

7. Egy végtelen mértani sor összege $\frac{125}{6}$. Határozd meg a mértani sorozat első tagját és hányadosát, ha a második és első tag különbsége -30 !
8. Egy végtelen mértani sor összege $\frac{32}{3}$. Határozd meg a mértani sorozat első tagját és hányadosát, ha az első és második tag összege 10 !
9. Egy végtelen mértani sor összege 4 . Határozd meg a mértani sorozat első tagját és hányadosát, ha a harmadik és negyedik tag különbsége 1 !
10. Egy végtelen mértani sor összege $2a_1$. Határozd meg a mértani sorozat első tagját és hányadosát, ha az ötödik tagja 1 !
11. Egy végtelen mértani sor összege $(1 - q)^2$. Határozd meg a mértani sorozat első tagját és hányadosát, ha a negyedik tagja $\left(\frac{\sqrt{2}}{3}\right)^6$!
12. Mennyi a mértani sor összege, ha ismert két részletösszege: $S_2 = 6$ és $S_3 = 7$?
13. Számítsd ki az $a_n = 1$, illetve a $b_n = (-1)^n$ sorozatokból képzett sorok összegét!
14. Számítsd ki a következő mértani sorok összegét!

$$A = \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \dots$$

$$B = (-1) + (-2) + (-4) + \dots$$

$$C = 3 + 9 + 27 + \dots$$

$$D = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \dots$$

$$E = 2 - \frac{10}{3} + \frac{50}{9} - \dots$$

$$F = \frac{9}{10} + \frac{9}{100} + \frac{9}{1000} + \dots$$

$$G = 1 - 1 + 1 - 1 + \dots$$

$$H = 4 - \frac{8}{3} + \frac{16}{9} - \dots$$

$$I = 1 + 2 + 4 + \dots$$

15. Számítsd ki a következő mértani sorok összegét!

$$A = 10 + 5 + \frac{5}{2} + \dots + \frac{10}{2^{n-1}} + \dots$$

$$B = 18 + 6 + 2 + \dots + \frac{18}{3^{n-1}} + \dots$$

$$C = -4 - \frac{4}{5} - \frac{4}{25} - \dots - \frac{4}{5^{n-1}} + \dots$$

$$D = -6 + 3 - \frac{3}{2} + \dots + (-1)^n \cdot \frac{6}{2^{n-1}} + \dots$$

$$E = -4 + \frac{4}{3} - \frac{4}{9} + \dots + 12 \cdot \left(-\frac{1}{3}\right)^n + \dots$$

$$F = 2 - 1 + \frac{1}{2} + \dots + 2 \cdot \left(-\frac{1}{2}\right)^{n-1} + \dots$$

$$G = 1 + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{3^{n-1}} + \dots$$

$$H = 1 + \frac{1}{6} + \dots + \frac{1}{6^{n-1}} + \dots$$

$$I = 9 - 3 + 1 - \dots + (-1)^{n+1} \cdot 3^{3-n} + \dots$$

$$J = 4 - 3 \cdot \sqrt{2} + 4,5 - \dots$$

$$K = 1 - \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{1}{2} + \dots + \left(-\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^{n-1} + \dots$$

$$L = \frac{\sqrt{2}+1}{\sqrt{2}-1} + \frac{1}{2-\sqrt{2}} + \frac{1}{2} + \dots$$

16. Számítsd ki a következő mértani sorok összegét!

$$A = \sin 60^\circ + \sin^2 60^\circ + \sin^3 60^\circ + \dots + \sin^n 60^\circ + \dots$$

$$B = \sin 30^\circ + \sin^2 30^\circ + \sin^3 30^\circ + \dots + \sin^n 30^\circ + \dots$$

$$C = \cos 45^\circ + \cos^2 45^\circ + \cos^3 45^\circ + \dots + \cos^n 45^\circ + \dots$$

$$D = \cos 60^\circ + \cos^2 60^\circ + \cos^3 60^\circ + \dots + \cos^n 60^\circ + \dots$$

17. Számítsd ki a következő mértani sorok összegét!

$$A = \frac{1}{x^2+1} + \frac{1}{(x^2+1)^2} + \dots + \frac{1}{(x^2+1)^n} + \dots$$

$$B = 1 + \frac{x}{x^2+1} + \dots + \left(\frac{x}{x^2+1}\right)^{n-1} + \dots$$

$$C = 1 + \frac{x^2}{x^4+1} + \dots + \left(x^2 + \frac{1}{x^2}\right)^{1-n} + \dots$$

18. Határozd meg az alábbi mértani sorok összegét!

$$A = \sum_{n=0}^{\infty} 2 \cdot \left(\frac{3}{10}\right)^n$$

$$B = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{2} \cdot \left(-\frac{2}{3}\right)^n$$

19. Igazold, hogy $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n \cdot (n+1)} = 1!$

20. Igazold, hogy az $\frac{1}{4} + \frac{1}{16} + \frac{1}{64} + \frac{1}{256} + \dots$ végtelen sok tagú összeg értéke $\frac{1}{3}$!

21. Számítsd ki a $\log_2 \left(\log_5 \left(\sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[9]{5} \cdot \sqrt[27]{5} \cdot \dots \cdot \sqrt[3^n]{5} \cdot \dots \right) \right)$ kifejezés pontos értékét!

22. Oldd meg a következő egyenletet: $x^2 + x^3 + x^4 + \dots = \sin^2 45^\circ$!

23. Egy végtelen mértani sor első tagja $1 + 2x$, a második tagja $4x^2 - 1$. Add meg az x értékét úgy, hogy legyen a sornak összege és határozd meg az összeget!

24. Írd fel közösleges tört alakban a következő számokat!

$$A = 0, \dot{2}$$

$$B = 0, \dot{1}\dot{5}$$

$$C = 0, \dot{2}3\dot{5}$$

$$D = 0, 12\dot{2}\dot{8}$$

$$E = 0, \dot{3}$$

$$F = 0, \dot{2}\dot{3}$$

$$G = 0, 1\dot{3}\dot{2}$$

$$H = 0, \dot{5}432\dot{1}$$

$$I = 0, \dot{3}\dot{9}$$

25. Írd fel közösleges tört alakban a következő számokat!

$$A = 0, \dot{5}$$

$$B = 0, \dot{1}\dot{2}$$

$$C = 0, 0\dot{3}\dot{9}$$

$$D = 0, 10\dot{8}$$

$$E = 0, \dot{9}$$

$$F = 0, 61\dot{6}0\dot{3}$$

$$G = 0, \dot{2}\dot{1}$$

$$H = 0, 12\dot{3}4\dot{5}$$

$$I = 0, \dot{4}$$

26. Írd fel $\frac{p}{q}$ tört alakban a következő végtelen szakaszos tizedestörteket! ($p, q \in \mathbb{Z}; q \neq 0$)

$$A = 1, \dot{4}$$

$$B = 2, \dot{1}\dot{4}$$

$$C = 3, 120\dot{5}$$

$$D = 52, 26156\dot{5}$$

$$E = 1, \dot{3}\dot{4}$$

$$F = 2, \dot{4}5\dot{6}$$

$$G = 1, 1240\dot{5}$$

$$H = 12, 34\dot{5}\dot{6}$$

$$I = 1, 234\dot{5}$$

27. Írd fel $\frac{p}{q}$ tört alakban a következő végtelen szakaszos tizedestörteket! ($p, q \in \mathbb{Z}; q \neq 0$)

$$A = 5, \dot{4}$$

$$B = -12, \dot{3}9$$

$$C = 2, \dot{1}5\dot{7}$$

$$D = 2, 3\dot{4}5$$

$$E = 1, 2\dot{3}4\dot{5}$$

$$F = 4, \dot{3}21\dot{4}$$

$$G = 3, 0\dot{3}$$

$$H = 3, \dot{2}1\dot{4}$$

$$I = 13, 12\dot{3}\dot{4}$$

28. Írd fel két egész szám hányadosaként a következő végtelen szakaszos tizedes törteket két különböző módszerrel!

$$A = 0, \dot{1}$$

$$B = 0, \dot{2}0\dot{3}$$

$$C = 9, 8\dot{7}\dot{6}$$

29. Add meg a művelet eredményét $\frac{p}{q}$ tört alakban, ahol $p, q \in \mathbb{Z}$ és $q \neq 0$.

$$A = 0, \dot{8} + 0, \dot{7}$$

$$B = 1, \dot{3} \cdot 2, \dot{1}$$

$$C = (0, \dot{1})^3$$

$$D = \frac{1}{0, \dot{3}\dot{6}}$$

$$E = 0, \dot{6}^2 - 0, \dot{5}^2$$

$$F = 1, \dot{2} \cdot 2, \dot{8}$$

$$G = (2, \dot{7})^3$$

$$H = \frac{1}{0, \dot{2}\dot{5}}$$

$$I = \left(0, \dot{8}0\dot{1} + \frac{1}{0, \dot{8}0\dot{1}}\right)^2$$

$$J = \frac{0, \dot{4} \cdot 0, \dot{7}}{0, \dot{4}\dot{7}}$$

$$K = (2 - 0, \dot{2}0\dot{7})^2$$

$$L = (1, \dot{7}00\dot{2})^3 - (0, \dot{8}00\dot{1})^3$$

30. Add meg a művelet eredményét $\frac{p}{q}$ tört alakban, ahol $p, q \in \mathbb{Z}$ és $q \neq 0$.

$$1 + \frac{1}{0, \dot{4}\dot{5}} + \frac{1}{(0, \dot{4}\dot{5})^2} + \frac{1}{(0, \dot{4}\dot{5})^3} + \frac{1}{(0, \dot{4}\dot{5})^4}$$

31. Igazold a következőket!

$$A = 0, \dot{9} = 1$$

$$B = 0, 4\dot{9} = 0, 5$$

$$C = 0, \dot{1}\dot{7} = \frac{17}{99}$$

$$D = 1, 1\dot{9} = \frac{6}{5}$$

32. Bizonyítsd be, hogy az $A = 3, 999 \dots = 4$ (a végtelen sok tizedesjegy mindegyike 9)!

33. Határozd meg az x számjegy értékét, ha tudjuk, hogy az $A = 0,4\dot{x}$ szám egy racionális szám négyzete!
34. Tudjuk, hogy az $A = \frac{0,\dot{x}2}{0,1\dot{x}}$ hányados egész szám. Határozd meg az x számjegy értékét!
35. Oldd meg az x számjegyre az $1, \dot{x} \cdot 3, \dot{x} = \frac{9x-1}{10}$ egyenletet!
36. Zoli a számológépével kísérletezett és érdekes dolgot tapasztalt. Kezdetben beírt egy kétjegyű természetes számot, elosztotta 9 – cel, majd az így kapott számot osztotta 9 – cel, ezután ezt osztotta 9 – cel és így tovább. Zoli azt vette észre, hogy akármelyik kezdeti számból indult is ki, előbb – utóbb eredményül mindig 0 – t kapott. Hogy lehetséges ez? (Hiszen pozitív számnak a fele is mindig pozitív.) Mit kap eredményül Zoli, ha az előző eljárásban:
- tetszőlegesen nagy (2 – nél többjegyű) számmal kezd;
  - 9 helyett csak 2 – vel végzi az osztásokat;
  - negatív számmal kezd?
37. Ildi az $1 - 1 + 1 - 1 + \dots + (-1)^{n+1} + \dots$ végtelen összeg értékét szeretné meghatározni. Ha az $(1 - 1) + (1 - 1) + \dots$ zárójelezést alkalmazza, az összeg értéke 0 lesz; ha pedig az $1 + (-1 + 1) + (-1 + 1) + \dots$ zárójelezést, akkor az összeg értéke 1. Hogyan lehetséges ez? Melyik a helyes eredmény?
38. Egy α hegyesszög egyik szárán a csúcstól x távolságra jelöljük ki egy P pontot. Vetítsük ezt merőlegesen a másik szárra. A most kapott P_1 pontot vetítsük vissza merőlegesen a másik szárra. Folytassuk ezt végtelen sokszor. Mekkora az így keletkező törött vonal hossza?
39. Egy 2 egység oldalú szabályos háromszögnek rajzoljuk meg a középvonalait. A kapott középvonal - háromszögnek újra rajzoljuk meg a középvonalait. Folytassuk ezt végtelen sokszor. Határozd meg a keletkezett középvonal - háromszögek kerületének, illetve területének összegét!

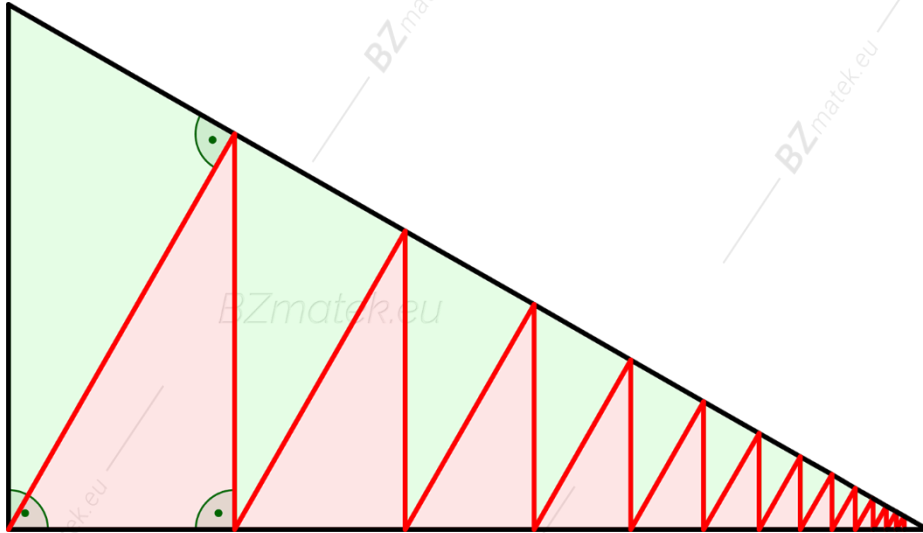
40. Vegyünk egy egységnyi oldalú szabályos háromszöget (Δ_1), majd távolítsuk el a középvonalai által alkotott háromszög belsejét (Δ_2). Tegyük ezt meg újra a fennmaradó három háromszöggel (Δ_3), majd ezt ismétljük a végtelenségig. A keletkezett alakzat neve Sierpinski – háromszög. Mekkora az eltávolított részek területe? Mekkora az összes berajzolt középvonalak hossza?
41. Egy kartonlapból egységnyi területű szabályos háromszöget készítünk, majd a középvonalak által meghatározott négy háromszög közül a felsőt pirosra, a bal oldalt sárgára és a jobb oldalt kékre színezzük (a háromszöget az alapjára állítottuk). Ezután az eljárást a középső, még színezetlen háromszöggel folytatjuk: behúzzuk a középvonalait, s az így kapott négy háromszög közül a felsőt pirosra, a bal oldalt sárgára és a jobb oldalt kékre színezzük stb. Tetszőlegesen sokáig folytatva a színezést, mekkora lesz a piros, sárga, kék és fehér (színezetlen) területek nagysága?
42. Tekintsünk egy egységnyi oldalú szabályos háromszöget, majd harmadoljuk minden oldalát. A középső harmadokra írjunk kifelé újabb szabályos háromszögeket. Az előbbi lépést ismétljük meg most már ezen alakzat oldalaival: harmadoljuk mindet, majd írunk a középső harmadokra kifelé szabályos háromszögeket. Most képzeletben folytassuk ezt a tevékenységet a végtelenségig. Ezzel egy „csillag” keletkezik: a végső formát Koch – féle hópehelynek nevezik, amely önhasonló alakzat (fraktál), vagyis bármilyen kis részletet tekintünk belőle az hasonló az egészhez. Mekkora a kialakuló alakzat kerülete és területe?
43. Egy 2 egység oldalú szabályos háromszög beírt körébe szabályos háromszöget írunk. E háromszög beírt körébe szintén szabályos háromszöget írunk. Határozd meg az összes háromszög kerületének, illetve az összes kör területének összegét, ha az eljárást végtelen sokszor ismétljük!
44. Az ABC egyenlő szárú derékszögű háromszögben vegyük fel az átfogóval párhuzamos középvonalat! A keletkezett új egyenlő szárú derékszögű háromszögben ismét rajzoljuk be az átfogóval párhuzamos középvonalat. Az eljárást végtelen sokszor ismételve határozd meg a középvonalak hosszának összegét, ha $AC = CB = 1$!
45. Egy derékszögű háromszög egyik szöge 30° , szemközti oldala a hosszúságú. Állítsunk merőlegest az átfogóra a derékszögű csúcshól, a kapott P_1 talppontból pedig a hosszabbik befogóra. Az így kapott P_2 talppontból újra állítsunk merőlegest az átfogóra. Ismétljük meg ezt végtelenszer. Mekkora a keletkező törött vonal hossza?

46. Az ábrán egy kis ország derékszögű háromszög alakú zászlaját látjuk. A háromszög rövidebb befogója 80 cm , a hosszabb 140 cm . Minden egyszínű kis háromszög hasonló a zászlóhoz.

a) Add meg a színes részeket elválasztó töröttvonal hosszát!

b) Hányszor nagyobb a zöld színű részek területe a piros színű részeknél?

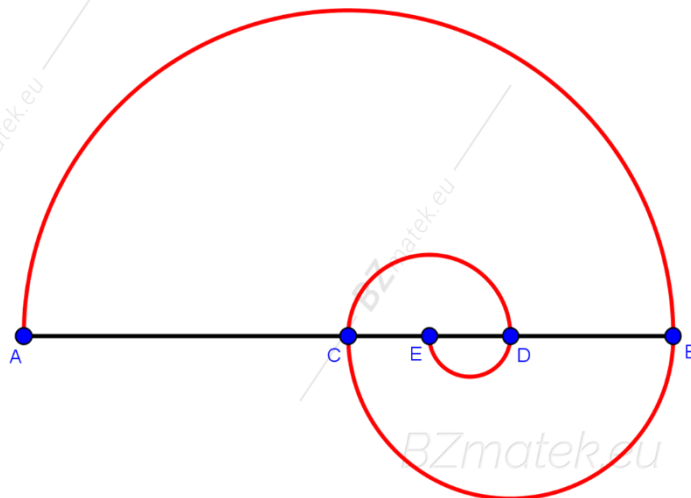
47. Rajzoljunk egy a oldalú négyzetet. A négyzet oldalfelező pontjai által meghatározott négyszögben kössük össze az oldalfelezőpontokat. Ismételjük ezt meg végtelen sokszor. Mekkora a keletkező négyzetek kerületének és területének összege?

48. Az a oldalú négyzet oldalait osszuk fel az egyik csúcspontjától kezdve $2:3$ arányban. A kapott osztópontok ismét négyzetet határoznak meg. Ennek az oldalait is osszuk fel az adott arányban. Folytassuk ezt végtelen sokszor. Mekkora a kapott négyszögek kerületének, illetve területének összege?

49. Egy egységnyi négyzet egyik oldalát harmadoljuk, és a középső harmad fölé befelé írt négyzetet távolítsuk el. Ezután az üres hely legbelső oldalát ismét harmadoljuk, majd írjunk a középső harmad fölé kifelé négyzetet. Ezt folytassuk, váltakozva a befelé írt négyzet kivágásával és a kifelé írt négyzet hozzáadásával. Mennyi a keletkezett alakzat területe?

50. Képzeld el a következő alakzatot. Induljunk ki egy négyzetből, harmadoljuk minden oldalát, és a középső harmadokra kifelé rajzoljunk újabb négyzeteket. Az így létrejött külső határoló szakaszokat ismét harmadoljuk, majd a középső harmadokra kifelé rajzoljunk négyzeteket – és így tovább, folytassuk a végtelenségig az eljárást. Mekkora a végül kialakuló alakzat kerülete? Mekkora a területe?

51. Tekintsünk egy egység oldalú négyzetet. Osszuk fel az oldalakkal párhuzamos egyenesek segítségével 9 egybevágó négyzetre, majd hagyjuk el a középső négyzetet. A megmaradt 8 négyzettel ismételjük meg az eljárást. Add meg az n – edik lépés után keletkező síkidom kerületét (a határoló szakaszok hosszának összegét) és területét!
52. Egy r sugarú körbe négyzetet írunk, amibe érintőkört, majd ismét négyzetet. Folytassuk ezt végtelenszer. Mekkora a körök, illetve négyzetek kerületeinek összege? Határozd meg a körök és négyzetek területeinek összegét!
53. Írjunk egy r sugarú körbe szabályos hatszöget. A kapott hatszög beírt körébe írjunk újra szabályos hatszöget, és így tovább. Mekkora lesz a beírt hatszögek kerületeinek, illetve területeinek az összege?
54. Az AB szakasz hossza 10 cm . Az ábra alapján csigavonalat rajzolunk félkörök segítségével úgy, hogy mindegyik körív sugara fele az előzőnek.
- Milyen hosszú az n – edik félkörív hossza?
  - Milyen hosszú az első 10 félkörívből álló csigavonal?
  - Mikor lesz a csigavonal hossza kb. 30 cm ?
  - Lehet - e a csigavonal hossza kb. 50 cm ?
  - Hány lépés után kapunk hosszabb spirálist, mint az AB átmérőjű kör kerülete?
  - Mekkora lesz 10 lépés után a spirális hossza, ha nem befelé, hanem kifelé haladunk? (A második félkör sugara 10 cm , a harmadiké 20 cm , stb.)

55. Egy r sugarú gömbbe kockát írunk, a kapott kockába pedig gömböt. E gömbbe újra kockát írunk, és így tovább. Határozd meg a kockák térfogatának összegét! Hányszorosa az eredeti gömb felszínének a kapott kockák felszínének összege?
56. Egy fáraó négyzet alapú, egymásra épült csonka gúlákból építteti a saját és utódai piramisát úgy, hogy a csonka gúláknak hasonlóak, és térfogatuk a közvetlen alattuk lévő térfogatának fele. Elérheti-e a piramistorony a 10 m magasságot, ha a legalsó magassága 2 m ?

Felhasznált irodalom

- (1) Hajdu Sándor; 2005.; Matematika 12.; Műszaki Könyvkiadó; Budapest
- (2) Schlegl István; 2015.; Sokszínű matematika - Az analízis elemei; Mozaik Kiadó; Szeged
- (3) Trembeczki Csaba; 2016.; Sokszínű matematika feladatgyűjtemény - Az analízis elemei; Mozaik Kiadó; Szeged
- (4) Dr. Ábrahám István; 2005.; Analízis 1.; Mozaik Kiadó; Szeged
- (5) Dr. Ábrahám István; 2005.; Analízis 3. feladatgyűjtemény; Mozaik Kiadó; Szeged
- (6) Ábrahám Gábor; 2010.; Matematika 11 – 12 emelt szint; Maxim Könyvkiadó; Szeged
- (7) Korányi Erzsébet; 1998.; Összefoglaló feladatgyűjtemény matematikából; Nemzeti Tankönyvkiadó; Budapest
- (8) Ruff János; 2012.; Érettségi feladatgyűjtemény matematikából 11 – 12. évfolyam; Maxim Kiadó; Szeged
- (9) Fröhlich Lajos; 2006.; Alapösszefüggések matematikából – emelt szint; Maxim Kiadó; Szeged
- (10) https://users.itk.ppke.hu/itk_dekani/files/matematika/list.html
- (11) Saját anyagok